

Аналіз
регуляторного впливу проекту наказу Міністерства освіти і науки
України «Про затвердження Порядку конкурсного відбору підручників
(крім електронних) та посібників для здобувачів повної загальної
середньої освіти та педагогічних працівників»

I. Визначення проблеми

Реформування змісту загальної середньої освіти передбачає розроблення принципово нових підручників (посібників), які повинні ґрунтуватися на компетентнісному та особистісно-орієнтованому підході до навчання, враховувати вікові особливості психофізичного розвитку учнів, передбачати здобуття ними умінь і навичок, необхідних для успішної самореалізації в професійній діяльності, особистому житті, громадській активності.

Відповідно до частини першої статті 75 Закону України «Про освіту» центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки здійснює наукове і методичне забезпечення освіти, зокрема організовує видання підручників (посібників), у тому числі електронних.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 988 схвалено Концепцію реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, метою якої є забезпечення проведення докорінної та системної реформи загальної середньої освіти. Планом заходів на 2017-2029 роки із запровадження зазначеної концепції, затвердженим розпорядженням Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2017 року № 903-р, передбачено ряд заходів щодо реформування загальної середньої освіти, зокрема: створення нового освітнього середовища, облаштування закладів освіти обладнанням і дидактичними матеріалами, необхідними для впровадження компетентнісного навчання, підготовка та видання підручників (у тому числі електронних), розроблення інструментів для оцінювання і підтвердження результатів навчання та ін.

У сучасних умовах реформування освіти першочергова увага має приділятися розробленню нового сучасного навчально-методичного забезпечення (навчальна література та навчальні програми) має відповідати стандартам освіти, адже воно є провідним засобом навчання у закладах освіти. Підручники та навчальні посібники виступають багатофункціональним джерелом знань, засобом їх усвідомленого засвоєння на різних етапах навчання.

За часи незалежності в Україні загалом сформовано індустрію навчальної книги, в її основу закладено ідеї багатоваріативності підручників, конкурсного їх відбору, надання педагогічним працівникам права вибору майбутніх підручників, запровадження елементів об'єктивності, прозорості і неупередженості процедур грифування та конкурсів навчальної літератури тощо.

Відповідно до підпункту 68 пункту 4 Положення про Міністерство освіти і науки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 року № 630, МОН згідно з покладеними на нього завданнями забезпечує підготовку і видання підручників, посібників, методичної літератури для закладів освіти, у тому числі схвалює їх видання для закладів загальної середньої освіти.

Згідно з пунктами 3 і 4 Порядку забезпечення підручниками та посібниками здобувачів повної загальної середньої освіти і педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 січня 2019 року № 41, видання підручників (крім електронних) та посібників, а також придбання прав на використання електронних підручників здійснюється за результатами конкурсних відборів, що організовуються МОН, та укладених договорів з особами, яким належать виключні майнові права на такі підручники та посібники. Конкурсний відбір підручників (крім електронних) оголошується МОН щороку не пізніше 30 вересня, а посібників та електронних підручників - протягом року (у разі потреби).

Фінансування в повному обсязі видання підручників для Нової української школи та проведення відповідних конкурсних відборів надало можливість стовідсотково забезпечити навчальною літературою учнів та педагогічних працівників. Отже, за чотири роки видано 503 найменування підручників для учнів 1-4 класів накладом 17 184 544 примірники, із них для закладів освіти з навчанням українською мовою 308 найменувань, що складає 61,2 відсотки загальної кількості, накладом 16 261 672 примірники, що становить 94,6 відсотків загального накладу.

Водночас представники експертної громадськості привертають увагу до непоодиноких випадків виявлення неточностей та недоречного контенту в шкільних підручниках, які надруковані протягом останніх кількох років. Про це було наголошено 26 травня 2021 року під час слухань у Комітеті Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій на тему «Якість підручників та навчальних посібників для Нової української школи».

Таким чином, існує проблема якості підручників та посібників, що безпосередньо пов'язана з процедурами їх конкурсного відбору.

Відсутність нових якісних підручників і посібників поверне процес навчання до старих стандартів, які не відповідають європейським нормам та вимогам, внаслідок чого відбудеться зрив освітнього процесу, загострення соціальної напруги в суспільстві і, як наслідок, порушення конституційного права кожного громадянина на доступність та безоплатність освіти.

Отже, з метою підвищення якості освіти шляхом створення та видання для різних складників освіти на належному науково-методичному, психолого-педагогічному, художньо-технічному рівні сучасних підручників і навчальних посібників слід впровадити новий механізм їх відбору.

Основні групи, на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	+	—
Держава	+	—
Суб'єкти господарювання,	+	—
у тому числі суб'єкти малого підприємництва	+	—

Метою прийняття проекту акта є удосконалення процедури проведення конкурсного відбору підручників (крім електронних) та посібників для здобувачів повної загальної середньої освіти та педагогічних працівників закладів освіти, згідно з переліком підручників/посібників, у виданні яких за кошти державного бюджету є потреба. Головна відмінність проекту акта від усіх попередніх – цілковита прозорість і відкритість усіх етапів конкурсного відбору.

Дія проекту акта поширюється на учнів та педагогічних працівників закладів освіти, що забезпечують здобуття повної загальної середньої, а також на авторів підручників і посібників, видавництва (виробників, постачальників).

Окреслена вище проблема не може бути розв'язана за допомогою ринкових механізмів, оскільки саме держава взяла на себе обов'язок безоплатного забезпечення підручниками всіх здобувачів загальної середньої освіти та педагогічних працівників, який виконується шляхом виділення з державного бюджету коштів, ефективність та раціональність використання яких, пов'язана із затвердженням (на рівні нормативно-правового акта) прозорості та чіткої процедури відбору навчальної літератури.

II. Цілі державного регулювання

Проектом наказу передбачено затвердити Порядок конкурсного відбору підручників (крім електронних) та посібників для здобувачів повної загальної середньої освіти та педагогічних працівників (далі – Порядок). Крім того, пропонується визнати таким, що втратив чинність, наказ Міністерства освіти і науки України від 17 липня 2019 року № 1002 «Про затвердження Порядку конкурсного відбору підручників (крім електронних) для здобувачів повної загальної середньої освіти і педагогічних працівників», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 12 серпня 2019 року за № 902/33873.

Основною ціллю державного регулювання є перегляд та удосконалення системи відбору шкільних підручників і посібників задля забезпечення вивчення та викладання навчальних предметів/інтегрованих курсів за більш якісною навчальною літературою.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення встановлених цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1	Збереження чинного регулювання. Відповідно до чинного Порядку учасники конкурсного відбору подають частину матеріалів підручника у видавничій верстці, а частину – в рукописі, що не дозволяє цілісно оцінити майбутнє видання.
Альтернатива 2	Затвердження Порядку конкурсного відбору підручників (крім електронних) та посібників для здобувачів повної загальної середньої освіти та педагогічних працівників, а також одночасно визначення таким, що втратив чинність, наказ Міністерства освіти і науки України від 17 липня 2019 року № 1002 «Про затвердження Порядку конкурсного відбору підручників (крім електронних) для здобувачів повної загальної середньої освіти і педагогічних працівників», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 12 серпня 2019 року за № 902/33873. Педагогічні працівники будуть знайомитися із електронними версіями оригінал-макетів підручників/посібників.

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Організовано забезпечення учнів та педагогічних працівників підручниками, посібниками для здобуття повної загальної середньої освіти за кошти державного бюджету шляхом конкурсного відбору.	У 2020 році на проведення конкурсу підручників витрачено з державного бюджету 600 тис. грн. Ця сума була витрачена на оплату послуг з проведення експертизи підручників.
Альтернатива 2	Нові підходи до проведення конкурсного відбору підручників (посібників) та	Відсутні. Запровадження нової процедури конкурсного відбору

	процедур їх грифування створюють умови для поліпшення якості підручників, забезпечення прозорості здійснення процедури їх відбору, зменшення кількості альтернативних підручників/посібників.	підручників / посібників дозволить зменшити витрати з державного бюджету, оскільки процес проведення експертизи підручників і посібників виводиться за межі конкурсу.
--	---	---

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Відсутні. Застосовується чинна процедура конкурсного відбору підручників, яка є недосконалою. Незабезпечення якісною навчальною літературою здобувачів освіти впливає на реалізацію їхніх конституційних освітніх прав.	Відсутні. Чинна процедура конкурсного відбору не дозволяє цілісно оцінити майбутнє видання.
Альтернатива 2	Педагогічним працівникам, представникам громадських освітніх організацій, батькам учнів запропонований механізм дає можливість ознайомитися з фрагментами електронних версій підручників і посібників, експертними висновками до них та висловити свої зауваження і пропозиції щодо змістового наповнення навчальної літератури, її сучасності, відповідності запитам учнів, їхнім віковим особливостям, а також стосовно художньо-технічного оформлення підручників. Таким чином, буде удосконалено процедуру експертизи та відбору, створено умови для	Відсутні. Неудосконалення процедури відбору підручників і посібників унеможливить покращення умов для забезпечення здобувачів освіти та педагогічних працівників більш якісними підручниками і посібниками

	забезпечення здобувачів освіти та педагогічних працівників більш якісними підручниками і посібниками	
--	--	--

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Наразі, відповідно до Порядку конкурсного відбору підручників (крім електронних) для здобувачів повної загальної середньої освіти і педагогічних працівників, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 17 липня 2019 року № 1002, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 12 серпня 2019 року за № 902/33873, для участі в конкурсі автор(и), видавництво або інші фізичні та юридичні особи – суб'єкти підприємницької діяльності, що мають виключні права на використання твору, надають до установи, що належить до сфери управління МОН (далі – Конкурсна установа), підручники з відповідним пакетом документів для проведення експертизи і наступним вибором закладами освіти.

Згідно з даними Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» у 2020 році для участі у конкурсних відборах підручників (крім електронних) для здобувачів повної загальної середньої освіти і педагогічних працівників (3 і 7 класи) надійшло 102 пакети документів, з них: надано гриф МОН 99 підручникам, затверджено для видання 88 підручників.

Відповідно до інформації щодо учасників конкурсного відбору підручників у 2020 році – юридичних та фізичних осіб, які подавали до Конкурсної установи комплекти конкурсних матеріалів підготовлено нижченаведену таблицю.

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	0	5	20	6	31
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	0	16,1	64,5	19,4	100

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Збереження чинного регулювання.	за 1 рік становитимуть: у середніх суб'єктів господарювання за 1

		рік становитимуть 1 449 155,2 грн У малих та мікрособ'єктів господарювання за 1 рік становитимуть 7 789 209,2 грн Чинна процедура конкурсного відбору не дозволяє цілісно оцінити майбутнє видання.
Альтернатива 2	Затвердження запропонованого Порядку сприятиме забезпеченню здобувачів освіти та педагогічних працівників більш якісними підручниками і посібниками	за 1 рік становитимуть у: середніх суб'єктів господарювання - 269 155,2 грн; малих та мікрособ'єктів господарювання - 794 877,2 грн

Витрати суб'єктів господарювання наведено у Додатках 1 та 2 до цього Аналізу.

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень
Альтернатива 1. Сумарні витрати для суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва згідно з додатками 1 і 2 до цього Аналізу	1 449 155,2 грн
Альтернатива 2. Сумарні витрати для суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва згідно з додатками 1 і 2 до цього Аналізу	269 155,2 грн

Під час обрахунку суми витрат за Альтернативою 2 враховувалась орієнтовна кількість підручників і посібників для учнів 5 та 9 класів, що будуть подані на конкурсний відбір, що значно більше за кількість навчальної літератури за Альтернативою 1, де бралась до уваги кількість підручників для 3 та 7 класів.

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Здійснити вибір оптимального альтернативного способу з урахуванням системи бальної оцінки ступеня досягнення визначених цілей.

Вартість балів визначається за чотирибальною системою оцінки

ступеня досягнення визначених цілей, де:

4 – цілі прийняття регуляторного акта, які можуть бути досягнуті повною мірою (проблема більше існувати не буде);

3 – цілі прийняття регуляторного акта, які можуть бути досягнуті майже повною мірою (усі важливі аспекти проблеми існувати не будуть);

2 – цілі прийняття регуляторного акта, які можуть бути досягнуті частково (проблема значно зменшиться, деякі важливі та критичні аспекти проблеми залишаються невирішеними);

1 – цілі прийняття регуляторного акта, які не можуть бути досягнуті (проблема продовжує існувати).

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1	2	Цілі прийняття регуляторного акта, які не можуть бути досягнуті (проблема продовжує існувати)
Альтернатива 2	3	Цілі прийняття регуляторного акта, які можуть бути досягнуті майже повною мірою. Запропонований спосіб вирішення зазначеної проблеми є найбільш доцільним, оскільки прийняття запропонованого проекту акта дозволить забезпечити учасників освітнього процесу більш якісними підручниками і посібниками, збільшується час на їх відбір педагогічними працівниками, впроваджується норма, що одночасно з проведенням вибору підручників/посібників проводиться їх обговорення. Зменшуються витрати з державного

		бюджету.
--	--	----------

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати, грн (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1	Відсутні	у середніх суб'єктів господарювання за 1 рік становитимуть 1 449 155,2 грн У малих та мікросуб'єктів господарювання за 1 рік становитимуть 7 789 209,2 грн	Залишення ситуації, що існує на сьогодні
Альтернатива 2	Забезпечення учасників освітнього процесу більш якісною навчальною літературою	за 1 рік становитимуть у: середніх суб'єктів господарювання - 269 155,2 грн; малих та мікросуб'єктів господарювання - 794 877,2 грн	Вирішує проблему. Цей спосіб забезпечить упорядкування правового регулювання правових відносин щодо відбору підручників і посібників

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи / причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Альтернатива 1	Залишення наявної на сьогодні ситуації без змін не забезпечить досягнення цілей.	Вплив зовнішніх факторів на дію регуляторного акта не очікується.
Альтернатива 2	Забезпечення учасників освітнього процесу більш якісними підручниками і посібниками.	Вплив зовнішніх факторів на дію регуляторного акта не очікується.

Враховуючи вищенаведені позитивні та негативні сторони альтернативних способів досягнення мети, доцільно прийняти запропонований альтернативою 2 регуляторний акт.

Негативних наслідків від прийняття регуляторного акта не очікується.

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Порядок визначає механізм проведення конкурсного відбору підручників (крім електронних) та посібників для здобувачів повної загальної середньої освіти та педагогічних працівників (далі – Конкурс), згідно з переліком підручників/посібників, у виданні яких за кошти державного бюджету є потреба.

Дія Порядку не поширюється на конкурсний відбір підручників/посібників для осіб з особливими освітніми потребами (окрім осіб з порушеннями зору) і педагогічних працівників, які працюють з такими особами. Для цієї категорії учасників освітнього процесу застосовується Порядок проведення конкурсного відбору підручників та посібників для осіб з особливими освітніми потребами, здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти і посібників для здобувачів повної загальної середньої освіти та педагогічних працівників, затверджений наказом Міністерства освіти і науки України від 17 липня 2019 року № 1004, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 08 серпня 2019 року за № 884/33855.

Згідно проекту акта у конкурсному відборі зможуть взяти участь лише ті підручники і посібники, яким надано гриф Міністерства освіти і науки України відповідно до Порядку надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам, затвердженого наказом МОН від 20 липня 2020 року № 931, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 11 листопада 2020 року за № 1119/35402.

Це означає, що процес проведення експертизи підручників і посібників виводиться за межі конкурсу – він буде йому передувати. Експертизу здійснюватимуть члени предметних експертних комісій та/або експертних груп, склад яких затверджено наказом МОН (наказ МОН від 22 січня 2021 року № 95 «Про утворення предметних (галузових) експертних комісій та експертних груп» зі змінами, внесеними наказом МОН 17 серпня 2021 року № 912).

Згідно пункту 8 розділу I Порядку надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам пропозиції щодо надання грифів Міністерства освіти і науки України об'єктам грифування ухвалюють предметні (галузові) експертні комісії на підставі експертних висновків комплексної експертизи, що включає науково-методичну, психолого-педагогічну та антидискримінаційну складову.

Одночасно з проведенням вибору підручників/посібників проводиться обговорення підручників/посібників, результати якого Конкурсна установа передає учасникам Конкурсу.

Конкурс проводиться установою, що належить до сфери управління МОН (далі – Конкурсна установа), визначеної наказом МОН про проведення

Конкурсу.

Конкурс складається з двох етапів:

I етап – вибір підручників/посібників закладами освіти, визначеними цим Порядком, за їх електронними версіями та їх обговорення;

II етап – проведення експертизи художньо-технічного редагування підручників/посібників.

Педагогічні працівники закладів освіти ознайомлюються з електронними версіями оригінал-макетів підручників/посібників у комплекті з проектами обкладинок та здійснюють вибір шляхом заповнення спеціальної форми. Вибрані підручники/посібники схвалюються на засіданні педагогічної ради закладу освіти.

Дані відбору узагальнюються органом управління освітою, якому підпорядкований заклад освіти, а потім передаються відповідному департаменту (управлінню) освіти і науки обласних державних адміністрацій для систематизації та надання Конкурсній установі.

Конкурсна комісія, склад якої сформовано Конкурсною установою:

підсумовує узагальнені результати вибору, які надійшли від департаментів (управлінь) освіти і науки обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій;

надають пропозиції щодо формування переліку підручників/посібників, які можуть друкуватися за кошти державного бюджету.

Учасники Конкурсу мають право подати апеляції.

За результатами роботи комісії з художньо-технічного редагування, Конкурсної та Апеляційної комісій Конкурсна установа разом з МОН готує накази МОН про затвердження переліку підручників/посібників, що можуть друкуватися за кошти державного бюджету, та видання підручників/посібників.

До переліку з кожної назви підручника/посібника, що можуть видаватися за кошти державного бюджету, включаються підручники/посібники, які отримали на підставі підсумування узагальнених результатів вибору, що надійшли від Департаменту, результат вибору понад сорок тисяч.

З кожної назви підручника/посібника до зазначеного переліку можуть також включатися підручники/посібники, які:

за результатами I етапу Конкурсу отримали на підставі підсумування узагальнених результатів вибору, що надійшли від Департаменту, результат вибору від десяти до сорока тисяч. Включення підручників до відповідного переліку здійснюється за умови подання видавництвом до Конкурсної установи гарантійного листа про фінансування (за рахунок власних обігових коштів або інших коштів, не заборонених законодавством) різниці між запропонованою видавництвом вартістю такого підручника і середньою вартістю підручника, що зазначена у паспорті бюджетної програми на відповідний рік;

отримали найвищий узагальнений результат вибору закладами освіти,

у складі яких є класи (групи) з навчанням відповідними мовами національних меншин, та додатково видаватимуться у перекладі мовами національних меншин (або двомовні підручники) для закладів освіти, у складі яких є класи (групи) з навчанням мовами національних меншин;

отримали найвищий узагальнений результат вибору закладами освіти та додатково адаптуватимуться та видаватимуться рельєфно-крапковим та збільшеним шрифтом для закладів освіти, в яких навчаються особи з порушеннями зору.

Результати Конкурсу оформлюються наказом МОН. Після прийняття наказу МОН підручники/посібники готуються видавництвами до їх видання.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Враховуючи, що питома вага суб'єктів малого підприємництва у загальній кількості суб'єктів господарювання, на яких поширюється регулювання, перевищує 10 %, здійснюється розрахунок витрат за запровадження державного регулювання для суб'єктів малого підприємництва згідно з додатком 4 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта (Тест малого підприємництва).

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта Строк дії регуляторного акта необмежений у часі.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта Прогнозними значеннями показників результативності регуляторного акта є:

розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних із дією акта – додаткових надходжень до загального фонду державного та місцевих бюджетів – 0;

кількість суб'єктів господарювання та фізичних осіб, на яких поширюється дія акта – 26. Дія проекту акта поширюватиметься на фізичних та юридичних осіб, які, у разі їх відповідності вимогам, встановленим у проекті акта, можуть бути учасниками Конкурсу, експертами або членами комісій;

рівень поінформованості суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб з основних положень регуляторного акта – 100%;

кошти (за 1 рік становитимуть у: середніх суб'єктів господарювання – 269 155,2 грн; малих та мікросуб'єктів господарювання – 794 877,2 грн) та час (208,6 год), що витрачатиметься суб'єктами господарювання та/або фізичними особами, пов'язаними з виконанням вимог акта.

Кількісними показниками результативності акта є:

кількість назв підручників/посібників, з яких оголошується Конкурс, у відповідному році;

кількість фізичних та юридичних осіб, які володіють виключними майновими правами на використання підручника/посібника, та подають підручники/посібники на Конкурс;

кількість підручників/посібників, що допущені до I етапу Конкурсу за результатами розгляду Комісією з прийому комплектів конкурсних матеріалів Конкурсу;

кількість закладів освіти, що надають повну загальну середню освіту, та брали участь у виборі підручників/посібників за їх електронними версіями на I етапі Конкурсу;

кількість підручників/посібників, які на I етапі Конкурсу отримали узагальнений результат вибору закладів освіти, що надійшли від областей та м. Києва, понад сорок тисяч;

кількість підручників/посібників, які на I етапі Конкурсу отримали узагальнений результат вибору закладів освіти, що надійшли від областей та м. Києва, понад сорок тисяч;

кількість підручників/посібників, які включені до переліку підручників/посібників, що можуть друкуватись за кошти державного бюджету;

кількість фізичних та юридичних осіб, які подали апеляцію до Апеляційної комісії, та кількість задоволених апеляцій;

кількість підручників/посібників, виданих за результатами Конкурсу.

Числові значення кількісних показників будуть здійснюватися за базовим відстеженням.

IX. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Базове відстеження результативності вищезазначеного регуляторного акта буде здійснено до дати набрання чинності цього акта шляхом збору пропозицій, зауважень, статистичної інформації та їх аналізу.

Повторне відстеження планується здійснити через рік після набрання чинності регуляторного акта, в результаті якого відбудеться порівняння показників базового та повторного обстеження. У разі виявлення не врегульованих та проблемних питань шляхом аналізу якісних показників дії цього акта, ці питання будуть врегульовані шляхом внесення відповідних змін.

Періодичне відстеження здійснюватиметься раз на три роки, починаючи з дня виконання заходів з повторного відстеження шляхом порівняння показників із аналогічними показниками, що встановлені під час повторного відстеження.

Метод проведення відстеження результативності – статистичний.

Відстеження результативності регуляторного акта буде здійснено шляхом аналізу узагальнених даних згідно з інформацією наданою

установою, що належить до сфери управління МОН, на яку покладаються обов'язки Конкурсної установи.

Відстеження результативності вищезазначеного регуляторного акта проводитиметься шляхом розгляду пропозицій та зауважень від суб'єктів господарювання та фізичних осіб, які надійшли до МОН протягом усього терміну його дії.

Міністр

A handwritten signature in black ink, consisting of stylized, overlapping loops and a long, sweeping horizontal stroke extending to the right.

Сергій ШКАРЛЕТ

ВИТРАТИ

на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта за Альтернативою 1.

Порядковий номер	Витрати	За перший рік	За п'ять років
1	Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання / підвищення кваліфікації персоналу тощо, гривень	-	-
2	Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів), гривень	-	-
3	Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам, гривень	-	-
4	Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/приписів тощо), гривень	-	-
5	Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних/обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо), гривень Формула: середня кількість об'єктів грифування X вартість платних послуг з проведення експертизи для надання грифа (2000 грн X 8 експертів)	256 000	1 280 000
6	Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо), гривень Формула:	30720	153600

	від середня кількість підручників/посібників*, що подається на Конкурс, X середня кількість сторінок у пакеті документів (320 стор.) X сумарні витрати на друк 1 стор. (6 грн)		
7	Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу, гривень	-	-
8	Інше (уточнити), гривень:	-	-
	- підготовка підручника/посібника та інших документів для подання для участі у Конкурсі Формула: загальна кількості підручників/посібників X фактичні витрати часу персоналу на заробітну плату (4 години)	2311,04	11555,2
	- відправка пакетів матеріалів до установи, визначеної МОН Формула: загальна кількості підручників (посібників) X середні витрати на одну відправку (50 грн)	800	4 000
9	РАЗОМ (сума рядків: 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8), гривень	289 831,04	1 449 155,2
10	Кількість суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на яких буде поширено регулювання, одиниць	5	5
11	Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 9 x рядок 10), гривень	1 449 155,2	7 245 776,0

Розрахунок відповідних витрат на одного суб'єкта господарювання

Вид витрат	Витрати
Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів,	-

* середня кількість підручників/посібників для суб'єкта господарювання середнього підприємництва становить 16.

сервісне обслуговування, навчання / підвищення кваліфікації персоналу тощо	
Вид витрат	Витрати
Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів)	-

Вид витрат	Витрати* на ведення обліку, підготовку та подання звітності (за рік)	Витрати на оплату штрафних санкцій за рік	Разом за рік
Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам (витрати часу персоналу)	-	-	-

* Вартість витрат, пов'язаних із підготовкою та поданням звітності державним органам, визначається шляхом множення фактичних витрат часу персоналу на заробітну плату спеціаліста відповідної кваліфікації).

Вид витрат	Витрати* на адміністрування заходів державного нагляду (контролю) (за рік)	Витрати на оплату штрафних санкцій та усунення виявлених порушень (за рік)	Разом за рік
Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/приписів тощо)	-	-	-

* Вартість витрат, пов'язаних з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю), визначається шляхом множення фактичних витрат часу персоналу на заробітну плату спеціаліста відповідної кваліфікації.

Вид витрат	Витрати на проходження відповідних процедур (витрати часу, витрати на експертизи тощо)	Витрати безпосередньо на дозволи, ліцензії, сертифікати, страхові поліси (за рік –	Разом за рік
------------	--	--	--------------

		стартовий)	
Витрати на підготовку документів щодо проведеної експертизи для надання грифа підручникам/посібникам, фактичні витрати часу персоналу на заробітну плату ¹	2 год	9408 грн	9408 грн
Витрати на підготовку документів щодо проведення та оформлення результатів Конкурсу, фактичні витрати часу персоналу на заробітну плату	2 год	9408 грн	9408 грн
Ознайомлення суб'єкта господарювання з вимогами регулювання, надання усних консультацій та письмових роз'яснень суб'єктам господарювання, фактичні витрати часу персоналу на заробітну плату на 1 суб'єкта господарювання X кількість суб'єктів господарювання	20 хв	98 грн	98 грн
Всього		18914 грн	18914 грн

Вид витрат	Разом за рік, грн
Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо)	-

Вид витрат	Витрати на оплату праці додатково найманого персоналу (за рік)
Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу	-

¹ За вартість часу взято 58,8 грн, оскільки за даними Пенсійного фонду України показник середньої заробітної плати за 2020 рік становить 10 340,35 грн (<https://www.pfu.gov.ua/2121350-pokaznyk-serednoyi-zarobitnoyi-platy-za-2020-rik/>). Формула: середня заробітна плата на кількість робочих днів та кількість робочих годин.

ВИТРАТИ

на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта за Альтернативою 2

Порядковий номер	Витрати	За перший рік	За п'ять років
1	Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання / підвищення кваліфікації персоналу тощо, гривень	-	-
2	Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів), гривень	-	-
3	Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам, гривень	-	-
4	Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/приписів тощо), гривень	-	-
5	Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних/обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо), гривень Формула: середня кількість об'єктів грифування X вартість платних послуг з проведення експертизи для надання грифа (2000 грн X 2 експерта)	20 000	100 000
6	Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо), гривень Формула: від середня кількість підручників/посібників *, що подається на	30 720	153 600

* середня кількість підручників/посібників для суб'єкта господарювання середнього підприємництва

	Конкурс, X середня кількість сторінок у пакеті документів (320 стор.) X сумарні витрати на друк 1 стор. (6 грн)		
7	Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу, гривень	-	-
8	Інше (уточнити), гривень:	-	-
	- підготовка підручника/посібника та інших документів для подання для участі у Конкурсі Формула: загальна кількості підручників/посібників X фактичні витрати часу персоналу на заробітну плату (4 години)	2 311,04	11 555,2
	- відправка пакетів матеріалів до установи, визначеної МОН Формула: загальна кількості підручників (посібників) X середні витрати на одну відправку (50 грн)	800	4 000
9	РАЗОМ (сума рядків: 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8), гривень	53 831,04	269 155,2
10	Кількість суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на яких буде поширено регулювання, одиниць	5	5
11	Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 9 x рядок 10), гривень	269 155,2	1 345 776,0

Розрахунок відповідних витрат на одного суб'єкта господарювання

Вид витрат	Витрати
Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання / підвищення кваліфікації персоналу тощо	-

Вид витрат	Витрати
Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів)	-

Вид витрат	Витрати* на ведення обліку, підготовку та подання звітності (за рік)	Витрати на оплату штрафних санкцій за рік	Разом за рік
Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам (витрати часу персоналу)	-	-	-

* Вартість витрат, пов'язаних із підготовкою та поданням звітності державним органам, визначається шляхом множення фактичних витрат часу персоналу на заробітну плату спеціаліста відповідної кваліфікації).

Вид витрат	Витрати* на адміністрування заходів державного нагляду (контролю) (за рік)	Витрати на оплату штрафних санкцій та усунення виявлених порушень (за рік)	Разом за рік
Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/приписів тощо)	-	-	-

* Вартість витрат, пов'язаних з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю), визначається шляхом множення фактичних витрат часу персоналу на заробітну плату спеціаліста відповідної кваліфікації.

Вид витрат	Витрати на проходження відповідних процедур (витрати часу, витрати на експертизи тощо)	Витрати безпосередньо на дозволи, ліцензії, сертифікати, страхові поліси	Разом за рік

		(за рік - стартовий)	
Витрати на підготовку документів щодо проведеної експертизи для надання грифа підручникам/посібникам, фактичні витрати часу персоналу на заробітну плату ²	2 год	9408 грн	9408 грн
Витрати на підготовку документів щодо проведення та оформлення результатів Конкурсу, фактичні витрати часу персоналу на заробітну плату	2 год	9408 грн	9408 грн
Ознайомлення суб'єкта господарювання з вимогами регулювання, надання усних консультацій та письмових роз'яснень суб'єктам господарювання, фактичні витрати часу персоналу на заробітну плату на 1 суб'єкта господарювання X кількість суб'єктів господарювання	20 хв	98 грн	98 грн
Всього		18914 грн	18914 грн

Вид витрат	Разом за рік, грн
Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо)	-

Вид витрат	Витрати на оплату праці додатково найманого персоналу (за рік)
Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу	-

² За вартість часу взято 58,8 грн, оскільки за даними Пенсійного фонду України показник середньої заробітної плати за 2020 рік становить 10 340,35 грн (<https://www.pfu.gov.ua/2121350-pokaznyk-serednoyi-zarobitnoyi-platy-za-2020-rik/>). Формула: середня заробітна плата на кількість робочих днів та кількість робочих годин.

ТЕСТ

малого підприємництва (М-Тест)

1. Консультації з представниками мікро- та малого підприємництва щодо оцінки впливу регулювання.

Консультації щодо визначення впливу запропонованого регулювання на суб'єктів малого підприємництва та визначення детального переліку процедур, виконання яких необхідно для здійснення регулювання, проведено розробником у період з грудня 2020 року по квітень 2021 р.

Порядковий номер	Вид консультації (публічні консультації прямі (круглі столи, наради, робочі зустрічі тощо), інтернет-консультації прямі (інтернет-форуми, соціальні мережі тощо), запити (до підприємців, експертів, науковців тощо)	Кількість учасників консультацій, осіб	Основні результати консультацій (опис)
1	Круглий стіл ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» (м. Київ, вул. Митрополита Василя Липківського, 36)	20	Отримано консультацію щодо механізму конкурсного відбору підручників (крім електронних) та посібників для здобувачів повної загальної середньої освіти та педагогічних працівників
2	Нарада під головування заступника Міністра освіти і науки України щодо основних організаційних засад визначення доцільності впровадження та використання учасниками освітнього процесу нових підручників і посібників	10	Обговорено основні організаційні засади системи організаційної роботи щодо проведення конкурсного відбору підручників (крім електронних) та посібників для здобувачів повної загальної середньої

			освіти та педагогічних працівників
3	Консультації з громадською спілкою «Українська асоціація видавців та книгорозповсюджувачів», громадською спілкою «Національна освітня асоціація»	20	Обговорено основні організаційні засади системи організаційної роботи щодо проведення конкурсного відбору підручників (крім електронних) та посібників для здобувачів повної загальної середньої освіти та педагогічних працівників
4	Електронні консультації з громадськістю		Враховано зауваження та пропозиції до проекту Порядку конкурсного відбору підручників (крім електронних) та посібників для здобувачів повної загальної середньої освіти та педагогічних працівників

2. Вимірювання впливу регулювання на суб'єктів малого підприємництва (мікро- та малі):

кількість суб'єктів господарювання, на яких поширюється регулювання: 26 (одиниць), у тому числі малого підприємництва 20 (одиниць) та мікропідприємництва 6 (одиниць);

питома вага суб'єктів малого підприємництва у загальній кількості суб'єктів господарювання, на яких проблема справляє вплив 83,9 % (відсотків) (відповідно до таблиці «Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання»).

3. Розрахунок витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання вимог регулювання (під час здійснення розрахунку за основу взято витрати одного суб'єкта малого підприємництва для підготовки та подання пакетів документів на один підручник/посібник).

№	Найменування оцінки	У перший рік (стартовий рік впровадження регулювання)	Періодичні (за наступний рік)	Витрати за три роки
Оцінка «прямих» витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання регулювання				
1	Придбання необхідного обладнання (пристроїв, машин, механізмів)	-	-	-
2	Процедури перевірки та/або постановки на відповідний облік у визначеному органі державної влади чи місцевого самоврядування	-	-	-
3	Процедури експлуатації обладнання (експлуатаційні витрати - витратні матеріали)	-	-	-
4	Процедури обслуговування обладнання (технічне обслуговування)	-	-	-
5	Інші процедури			
	Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари, видрук тощо) Формула: кількість підручників/посібників, доставка яких учасниками до Конкурсної установи здійснюється поштою X середня кількість сторінок у пакеті документів X сумарні витрати на друк 1 стор., та доставка	9600	9600	28800
	- підготовка підручника/посібника та	722,2	722,2	2166,6

	інших документів для подання для участі у конкурсі Формула: загальна кількість підручників/посібників X фактичні витрати часу персоналу на заробітну плату (4 години)			
	- відправка пакетів матеріалів до установи, визначеної МОН Формула: загальна кількості об'єктів грифування X середні витрати на одну відправку поштою	250	250	750
6	Разом, гривень	10572,2	10572,2	31716,6
7	Кількість суб'єктів господарювання, що повинні виконати вимоги регулювання, одиниць	26		
8	Сумарно, гривень	274 877,2	274 877,2	824 631,6
Оцінка вартості адміністративних процедур суб'єктів малого підприємництва щодо виконання регулювання та звітування				
9	Процедури отримання первинної інформації про вимоги регулювання Формула: 20 хв. X середньозважена середня заробітна плата *	12	-	0
10	Кількість суб'єктів малого підприємництва, що повинні виконати вимоги регулювання, одиниць	26		
11	Разом, гривень	312	-	0
12	Процедури організації виконання вимог			

* Середньозважена середня заробітна плата 1 год – 36,11 грн.

	регулювання, а саме:			
12.1	витрати на отримання адміністративних послуг: отримання грифа Формула: середня кількості об'єктів грифування X вартість платних послуг з проведення експертизи (2 експерти по 2000 грн)	20 000	20 000	60 000
13	Процедури офіційного звітування	не передбачені	не передбачені	не передбачені
14	Процедури щодо забезпечення процесу перевірок	не передбачені	не передбачені	не передбачені
15	Кількість суб'єктів малого підприємництва, що повинні виконати вимоги регулювання, одиниць	26		
16	Разом, гривень	520 000	520 000	1 560 000
17	Інші процедури	не передбачені	не передбачені	не передбачені
18	Кількість суб'єктів малого підприємництва, що повинні виконати вимоги регулювання, одиниць	не передбачені	не передбачені	не передбачені
19	Разом, гривень	не передбачені	не передбачені	не передбачені
20	Сумарно, гривень	794 877,2	794 877,2	2 384 631,6

Бюджетні витрати на адміністрування регулювання суб'єктів малого підприємництва

Розрахунок бюджетних витрат на адміністрування регулювання здійснюється окремо для кожного відповідного органу державної влади чи органу місцевого самоврядування, що залучений до процесу регулювання.

Державний орган, для якого здійснюється розрахунок вартості адміністрування регулювання:

Установа, що належить до сфери його управління
Міністерства освіти і науки України

Процедура регулювання суб'єктів малого підприємництва (розрахунок на одного типового суб'єкта господарювання малого підприємництва - за потреби окремо для суб'єктів малого та мікропідприємств)	Планові витрати часу на процедуру	Вартість часу співробітника (заробітна плата) ³	Оцінка кількості процедур за рік, що припадають на одного суб'єкта	Оцінка кількості суб'єктів, що підпадають під дію процедури регулювання	Витрати на адміністрування регулювання * (за рік), гривень
1. Облік суб'єкта господарювання, що перебуває у сфері регулювання	-	-	-	-	-
2. Поточний контроль за суб'єктом господарювання, що перебуває у сфері регулювання, у тому числі:					
камеральні	-	-	-	-	-
виїзні	-	-	-	-	-
3. Підготовка, затвердження та опрацювання	-	-	-	-	-

³ За вартість часу взято 58,8 грн, оскільки за даними Пенсійного фонду України показник середньої заробітної плати за 2020 рік становить 10 340,35 грн (<https://www.pfu.gov.ua/2121350-pokaznyk-serednoyi-zarobitnoyi-platy-za-2020-rik/>).
Формула: середня заробітна плата на кількість робочих днів та кількість робочих годин.

одного окремого акта про порушення вимог регулювання					
4. Реалізація одного окремого рішення щодо порушення вимог регулювання	-	-	-	-	-
5. Оскарження одного окремого рішення суб'єктами господарювання	-	-	-	-	-
6. Підготовка звітності за результатами регулювання	-	-	-	-	-
7. Інші адміністративні процедури:	-	-	-	-	-
витрати на оплату роботи членів Конкурсної та апеляційної комісій, комісій з прийому комплектів конкурсних матеріалів Конкурсу та художньо-технічного редагування	168 год	58,8 грн	2	26	9878,4 грн
витрати на підготовку узагальнюючих документів щодо проведення та оформлення	32 год	58,8 грн	2	26	1881,6 грн

результатів Конкурсу, заробітна плата персоналу					
ознайомлення суб'єкта господарювання з вимогами регулювання, надання усних консультацій та письмових роз'яснень суб'єктам господарювання, фактичні витрати часу персоналу на заробітну плату на 1 суб'єкта господарювання Х кількість суб'єктів господарювання	20 хв	58,8 грн	1	26	509,6 грн
Разом за рік	208,6 год		5	26	12269,6 грн

4. Розрахунок сумарних витрат суб'єктів малого підприємництва, що виникають на виконання вимог регулювання

Порядковий номер	Показник	Витрати, грн
1	Оцінка «прямих» витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання регулювання	274 877,2
2	Оцінка вартості адміністративних процедур для суб'єктів малого підприємництва щодо виконання регулювання та звітування	520 000,0
3	Сумарні витрати малого підприємництва на виконання запланованого регулювання	794 877,2
4	Бюджетні витрати на адміністрування	12 269,6

	регулювання суб'єктів малого підприємництва	
5	Сумарні витрати на виконання запланованого регулювання	80 7146,8

5. Розроблення корегуючих (пом'якшувальних) заходів для малого підприємництва щодо запропонованого регулювання

Запропоноване регулювання планується без розроблення компенсаторів (корегуючих (пом'якшувальних) заходів) для малого підприємництва.